

ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ

Ο θεσμός της δικαιοσύνης στην εποχή των κρίσεων

Τα τελευταία χρόνια ο θεσμός της δικαιοσύνης βρίσκεται όλο και συχνότερα στο επίκεντρο τόσο του δημόσιου ενδιαφέροντος όσο και του επιστημονικού διαλόγου. Με αφορμή την έκδοση μιας σειράς κρίσιμων αποφάσεων, ιδίως από τα ανώτατα δικαστήρια, εγείρονται ποικίλα ερωτήματα αναφορικά με τα ακόλουθα ζητήματα: Υπάρχουν τάσεις χειραγώγησης των δικαστικών λειτουργιών είτε από την πολιτική εξουσία είτε από ιδιωτικά συμφέροντα; Σε ποιους παράγοντες οφείλονται τα επαναλαμβανόμενα φαινόμενα μεροληψίας, κοινωνικού, φυλετικού και έμφυλου χαρακτήρα, κατά την απονομή της δικαιοσύνης; Περιορίζονται οι δικαστές στον ρόλο του εφαρμοστή του δικαίου ή ενίοτε καλούνται να επηρεάσουν με τις αποφάσεις τους τον ρου των πολιτικών εξελίξεων;

Πέρα, όμως, από τα θέματα των πολιτικών επιρροών και του ιδεολογικού προσανατολισμού της δικαστικής εξουσίας, αξίζει τον κόπο να εστιάσει κανείς και στις σύγχρονες προκλήσεις που αντιμετωπίζει η δικαιοσύνη ως θεσμός. Στην εποχή της παγκοσμιοποίησης, που χαρακτηρίζεται από τους διαρκείς μετασχηματισμούς του κράτους, καταγράφονται τάσεις αποδυνάμωσης των εθνικών δικαστηρίων, οι οποίες σχετίζονται αφενός με την προϊούσα ενίσχυση του ρόλου των υπερεθνικών δικαιοδοτικών οργάνων και αφετέρου με την εισαγωγή θεσμών εξωδικαστικής επίλυσης των διαφορών. Στο πλαίσιο αυτού του νέου πολιτικού και θεσμικού τοπίου τίθεται το ερώτημα αν η δικαστική εξουσία θα κατορθώσει να ανταποκριθεί στην αποστολή της τήρησης της νομιμότητας και της προστασίας των δικαιωμάτων, ιδίως των μειοψηφιών και των πλέον αδύναμων πολιτών.

Με αφορμή τους παραπάνω προβληματισμούς, η Σχολή Κοινωνικών Επιστημών ανέλαβε την πρωτοβουλία να οργανώσει έναν εξωστρεφή κύκλο σεμιναρίων, ο οποίος θα έχει ως σκοπό να προσεγγίσει με διεπιστημονικό τρόπο τις διάφορες πτυχές του ζητήματος. Στις σχετικές συζητήσεις, θα συμμετάσχουν επιστήμονες από διαφορετικά γνωστικά πεδία, τόσο από το Πανεπιστήμιο Κρήτης όσο και από άλλα ανώτατα και ερευνητικά ιδρύματα της χώρας.

Η τρίτη συνάντηση, με τίτλο: «**Κρίση του κράτους δικαίου και δικαστές**», θα διεξαχθεί την **Τετάρτη, 10 Μαΐου 2023**, στις **18:00**. Εισηγητής θα είναι ο Κωνσταντίνος Γιαννακόπουλος, Καθηγητής στη Νομική Σχολή του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, και σχολιαστής ο Αλέξανδρος Κεσσόπουλος, Επίκουρος Καθηγητής στο Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης του Πανεπιστημίου Κρήτης.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ ΕΙΣΗΓΗΣΗΣ

Εισαγωγή

I. Ο δημιουργικός ρόλος των δικαστών

A. Τα όρια των δικαστών

B. Η δύναμη των δικαστών

II. Ο απορρυθμισμένος ρόλος των δικαστών

A. Η κρίση αξιοπιστίας των δικαστών

B. Η υπέρβαση των δικαστών

Επίλογος

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Καλούμενοι να λειτουργήσουν ως θεσμικά αντίβαρα της πολιτικής εξουσίας, οι δικαστές ασκούν έναν καταλυτικό ρόλο ως προς την ύπαρξη και την ποιότητα του Κράτους Δικαίου. Η προσπάθεια εκ μέρους της πολιτικής εξουσίας να αποφύγει τον δικαστικό έλεγχο και ο φόβος ανάπτυξης ενός αθέμιτου δικαστικού ακτιβισμού προβάλλουν διαχρονικά την ανάγκη (αυτο)περιορισμού των δικαστών. Ωστόσο, πρέπει να γίνει δεκτό ότι ο θεσμικός ρόλος των τελευταίων είναι αναπόδραστα δημιουργικός, γεγονός που μπορεί να συμβάλλει ουσιαστικά στην εμπέδωση και στην εμπάθυνση του Κράτους Δικαίου. Την ίδια στιγμή, όμως, η δικαιοσύνη είναι ευάλωτη σε ενδογενείς και εξωγενείς παράγοντες που απορρυθμίζουν τον θεσμικό ρόλο των δικαστών, καθιστώντας τους συχνά φορείς αναπαραγωγής της κρίσης του Κράτους Δικαίου, η οποία, στις μέρες μας, συνδέεται ιδίως με την αναβίωση προνεωτερικών προτύπων.

Η παρακολούθηση του Διεπιστημονικού Σεμιναρίου είναι **δωρεάν**. Για να το παρακολουθήσετε, παρακαλούμε να κάνετε μια απλή εγγραφή στον ακόλουθο σύνδεσμο.

https://uoc-gr.zoom.us/meeting/register/tZwvdOGvqjkiHNUn_9cABzWLHajkmMzRqh7F

Η σελίδα του Σεμιναρίου στο Facebook είναι: www.shorturl.at/dgCDW

Για το Πρόγραμμα του Σεμιναρίου δείτε εδώ:

<http://www.soc.uoc.gr/el/page/13108/diepistimoniko-seminario-tis-sxolis-koinwnikwn-epistimwn>

Η Επιτροπή του Διεπιστημονικού Σεμιναρίου της Σχολής Κοινωνικών Επιστημών:
Αλέξανδρος Κεσσόπουλος (Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης)
Βαγγέλης Νικολαΐδης (Τμήμα Οικονομικών Επιστημών)
Κατερίνα Πετκανοπούλου (Τμήμα Ψυχολογίας)
Αθηνά Σκουλαρίκη (Τμήμα Κοινωνιολογίας)